

Kunnskapsdepartementet
postmottak@kd.dep.no

Deres ref.:

Vår ref.: 2009/6828 JBR003/

Dato: 23.09.2009

Høringsuttalelse fra Norgesuniversitetet om Nasjonalt digitalt universitetsmuseum

Vi viser til brev fra Kunnskapsdepartementet datert 01.07.09 hvor man ber om innspill til rapporten Nasjonalt digitalt universitetsmuseum (NDU)”

Generelle kommentarer

Norgesuniversitetet jobber for å fremme utvikling av IKT-støttet utdanning og livslang læring, samt kunnskapsutvikling og kunnskapsspredning om slik utdanning. Videre skal Norgesuniversitetet arbeide for å styrke samarbeid mellom høyere utdanning og arbeids- og samfunnslivet.

IKT brukes i varierende grad i høyere utdanning, og hovedtendensen er at IKT brukes lite¹. Digitale læringsressurser brukes dessuten i liten grad, og det er grunn til å tro at økt tilgang på gode digitale læringsressurser kan bidra til både faglig bedre og mer oppdatert undervisning, og til bedre og mer variert bruk av IKT i høyere undervisning. NDU kan bidra til økt tilgang til gode digitale læringsressurser, og Norgesuniversitetet er positiv til ambisjonene bak NDU.

En interessant tendens innen forskning og utdanning er at stadig flere aktører ser det som en viktig oppgave å bidra med godt og kvalitetssikret innhold i den digitale allmenningen. Dette gjelder både publisering av undervisningsmaterie² og forskningspublikasjon (Open Access)³. Mange problemstillinger er felles for disse ulike initiativene for deling av informasjon i den digitale allmenningen. Slike problemstillinger er knyttet til

- opphavsrett (blant annet forholdet mellom ansattes opphavsrett og institusjoners bruk – og tredjeparts videre bruk av publisert materiale)
- andre juridiske utfordringer (som personvern)
- systemer for merking, søk og gjenfinning av publisert materiale

Det kan være hensiktsmessig med god samordning og kommunikasjon mellom ulike miljøer innen forskning og utdanning om slike problemstillinger. Dette kan bidra å spare ressurser, og

¹ For mer informasjon, se *Norgesuniversitetets IKT-monitor*:

<http://norgesuniversitetet.no/ikt/monitor/stor-variasjon-i-bruk-av-ikt-i-norsk-hoyere-utdann>

² Internasjonalt omtales dette gjerne som Open Courseware. Ved flere norske universiteter og høyskoler arbeides det med å gjøre undervisningsmaterie² og opptak av forelesninger fritt tilgjengelig på Internett

³ For mer informasjon, se for eksempel <http://www.ub.uit.no/wiki/openaccess/index.php/Hovedside>

dessuten utvikle felles løsninger og standarder som kan brukes på tvers av ulike institusjoner og sektorer, som igjen kan føre til bedre brukervennlighet for sluttbrukere.

Kommentarer til ulike deler av rapporten:

1.3.3 Målgrupper

Rapporten skisserer målgruppene *forskning, forvaltning, skolen og allmennheten*. Vi mener det er hensiktsmessig at også studenter innen høyere utdanning betraktes som en egen målgruppe. I mange tilfeller vil studenters behov falle sammen med behovene til målgruppen forskning, slik rapporten peker på. Dette kan i særlig grad gjelde høyere grads studenter som gjennomfører studier av primærkilder og rådata. Men også lavere grads studenter og studenter som ikke primært har behov for rådata, kan ha utbytte av mer tilrettelagt materiale fra NDU.

4.3.2 NDU og rettigheter

Rapporten peker på at gjennomgang av rettighetsspørsmål er komplisert og involverer ulike fagfelt og ulike parter. Spørsmål om rettigheter gjelder både

- institusjoners bruk av materiale ansatte har opphavsrett til
- tredjeparters videre bruk av publisert materiale
- publisering av materiale gjennom NDU som tredjepart har opphavsrett til – dette kan både være materiale som publiseres av ansatte i NDU/universitetsmuseene, og materiale som publiseres som brukergenerert innhold

Løsning på noen slike spørsmål kan være utarbeidelse av avtaler mellom ansatte og institusjon, og bruk av fribrukslisenser som Creative Commons. Tilsvarende gjennomganger av rettighetsproblematikk er på trappene både i forhold til universitetenes Intellectual Property-politikk⁴ og i forhold til undervisningssektoren⁵.

Norgesuniversitetet oppfordrer til større samordning der dette er hensiktsmessig. For eksempel kan det være hensiktsmessig med ensartede avtaler om opphavsrettslige spørsmål mellom ansatte og institusjon ved både universitetsmuseer og for ansatte i forsknings- og undervisningsstillinger ved universiteter og høyskoler.

Vennlig hilsen

Eva Gjerdrum
direktør
(sign.)

Jens Breivik
Rådgiver
(sign.)

⁴ Se for eksempel http://www.uhr.no/aktuelt_fra_uhr/nasjonalt_seminar_om_ip-politikk_i_universitetssektoren

⁵ Se for eksempel <http://delrett.net>